

DUBLICACIONS
QUINZENAL
D LITERATURA:
I ART: GIRONA

LA DARRERA TOMBA

Cada any, el dia dels morts, tiraria una corona al lluny del mar.

Alli és ont hi ha més tombes.

De les planes de la vida, aquella és la més poblada, la més gran i misteriosa.

Es el més gran cementiri on cauen menos corones.

Santiago RUSIÑOL.

Núm. 20,

15 Novembre, 1902,

ELS JOCS FLORALS A GIRONA

Tan meteix sembla que la Associació Literaria de Girona es al calax. Se 'ns ha contat qu' un famós doctor, tot estenent-li la papeleta de defunció, havia exclamat: *Dios salve á la Pátria!* I ¡ai! qu' aquet senyor era 'l pare de la criatura.

Els que guaiten lo que tenen a devant del nas amb un telescopi de gran potensa, oviren de segur am tan trist motíu, una vergonyosa desfeta en el camp literari; no hi ha que pendres' ho axís: la mort de la Literaria representa mes aviat un gros triomf: l' aclaparament de lo vell, de lo xorc i de lo rutinari, per el pès de la feconda ideia, de la nova vida, de l' arbre robust d' una pàtria eczuberant.

I no es que nostre esprit, quan es del cas enderrocaire i innovador, vulgui entonar unes absoltes verinoses i sense entranyes, sobre el cos de la difunta: les volem cantar am viu agraiment i reconoxensa. De sa essencia se n' ha estret el nèctar deliciós de sabrosos frùits; i 'l perfum de son ànima ancara ens ha quedat per a amarar-nos de delitosa poesia i d' ambient científic; a n-ella hem vist concórrer mestres respectables, i ella ha servit d' esperó als jovincels; la història, per trevalls pacients i erudits, té molt que remerciar-li; i la dolcesa del sentiment i 'l foc de la inspiració, atrets per ella, han vingut a gorir ànimes febles i a portar a la ciutat gironina en diades d' ecspanió i festa una llevor de cultura, aduc que mal aprofitada en els derrers temps per barroeres mans.

Però, am tot i el seu fons lloable, la Associació, reduida avui per avui al sol objecte dels certams, resulta estantissa i am xacres incurables. El desvetllament literari catalanesc s' ha imposat; la gent de ploma està convensuda de que té de parlar com el poble; ningú veu cap ra però imposar com a llenguatje oficial d' una corporació intel·lectual el castellà, insustituible si 's vol, pels de casa seva; l' idioma del immortal Verdaguer es saludat pels pensadors i poetes de casa i de fora com el revelador llumenós del geni de tot' una rassa. Per xò la gent de seny havien abandonat a la Associació, i per més que en el derrers temps l' hagi volguda amparar algun advocat de causes perdudes i tres ò

quatre senyors arrosségats per prejudicis i poca tàctica, naturalment, sens esforços, ha anat morint, de decandiment, de falta de medi apropiat com un pex fora de l' aigua.

No volem unglejar en nàfres cròniques, no volem fer càrrecs, no volem senyalar culpables; tirem terra sobre el cadavre, i axequem sobre les despulles, respirant la esència pura que ancara aleteja, el tradicional arbre, la representació genuina de les lletres nostres, els Jocs Florals. No ha de ser aquesta publicació periòdica, com a aital de poca consistència, qui 's posi enfront d' una empresa tan trascendental i simpàtica per dur a cap la gaia festa de que parlem: la gent sencera, el jovent intel·lectual, demunt de tot, deu junyir ses voluntats i ses intel·ligències per a llensar un crit germinatíu de resurrecció. Si la obra ni pot ser de primer entuvi una obra gegantina, sigui més modesta, que 'ls plansons arbres fermes es tornen am temps i paciència: la llevor sigui de bona llei, voluntat hi hagi, Deu ferà lo demás. Am tot no resultà pas tan dolent i esquifit el certàm catalanesc qu' enguany organisà una revista de Girona per a que fugin les esperances de treballar am profit.

Contribuint a somoure l' esprit endormiscat amb els intel·lectuals d' aquesta població, quin entusiasme per l' ideia que hem ecsposat sabem de bona tinta, els redactors d' aquesta revista ajudarem a mida de nostres forces en tan profitosa tasca. Per amor a la literatura i a la Pàtria hem combatut la agrupació organitzadora dels certams hermafrodites de nostra capital, i per amor a la literatura i a la pàtria treballarem am delit per a la bona organització i marxa d' una festa digne, rebutjadora de vanitats més ò menys aristocràtiques i *fatxenderies*—com arriba a ser la funció anyal de la Associació Literaria, per nostres pecats—deixondidora del bon gust i de la cultura, la festa dels típics i venerables Jocs Florals.

Coratge, doncs, persones que estimèu lo de casa, i que Deu ens valgui.

ELS REDACTORS DE VIDA.

MOSSÉN JACINTO VERDAGUER

(RECORTS DE MA PETITESA)

No crech que en ningú com en M. Cinto s' haja cumplert may tan al peu de la lletra aquell antich aforisme: "orator fit, sed poeta nascitur". No tenia mes que set ó vuyt anys, no llegia pas ab soltura les planes del obligat *Naharro*, y ja 's dalia per conversar ab gent del temps vell, y ferloshi recitar cansons populars, cansons que cuidadosament apuntava mitjansant signes que ell prou s' entenfa però que no haguera pas dexat passar el nostre Sr. Mestre, el Sr. Marti, aquell sant vellet tan plé de bondat com faltat de galtones, ab qual parescut retrato l' agrahit dexeble volgué enjoyar les primeres planes d' una de ses últimes obres, els "Ayres del Montseny". En Cinto no sabia pas lo que era versificar; ell deya que s' entretenia en los ratos lliures que tenia, pero la veritat es que versificava de valent, variant, corretgin y esmenant les coses que no li plavian en aquelles cansons de la vellura.

—

Ratos lliures he dit y per cert que 'n tenia ben poquets, puig á casa seva, (á can Pep de Torrents, com ne deyam les del poble) hi havia tanta honradés pero pochi diners, y per lo matex quan ab en Cinto sortiam d' estudi ja veyan á la seva mare que li preparava el *paquet* (especie de cistell ab unes anses per poderlo portar á l' esquena á tall de motxilla) y apa, cap al bosch falta gent, á cercar fems ó llenya pera fer foch. Durant aquets poch falaguers passeigs, en els que mes de quatre vegades vaig acompanyarlo, ja dexá entreveurer que respecte dels bens espirituals no seria pas descuidat y maforadat com ho fou mes tart per els bens materials. Pels voltants de Folgarolas, y lo matex devia succehir per los altres indrets de la Plana de Vich, hi havia moltes creus de fusta que recordavan que allí algun honrat catalá havia sigut víctima del salvatjisme dels francesos del any vuyt.

Estavan aquexes creus sencillament plantades á terra y tan poch fondes que era precís voltarles de pedres per privar que 'l vent les aterrés. La Mare de 'n Cinto nos deya

que era axó obra tan lloatable y meritoria que per cada pedra que hi posesim guanyariam un dia de perdó y nosaltres, esperonats ab aquesta promesa, encare no veyam una creu, anch que fos fortament plantada, ja hi corriam á posarhi pedres tot voltant, entaulantse una especie de competencia per veurer qui n' hi posaria mes. Un dia en Cinto s' en pensá una per guanyarnos á tots: omplená la seva barratina de sorra y l' abocá al voltant d' una creu, boy diguent tot cofoy y satisfet: ¿per ventura cada grá de sorra no es una pedra, encare que petita?

La Verge Santíssima, Regina de la Bellesa y de la Poesia fou per M. Cinto el primer amor de son cor, y per Ella fou l' ultim suspir de sa ánima en l' agonia. L' última de ses obres á la Regina de les flors está dedicada, com á Ella endressá ses primeres poesies ensemps que les infantívols primicies de son sacerdocí, puig si en Cinto feya hermosos versos avans de estudiar Retórica, també s' assajava en el sacerdocí molts y molts anys abans de rebre la sagrada ordenació. ¡Encare me sembla que 'l veig allá per la primavera de 1853, quan no contava mes que uns vuyt anys, tot aquefarat en guarnir la modesta cambra del primer pis de casa seva, sobtadament convertida en oratori! Ab papers de colors cubria el buyt d' una finestra que en ella hi havia y fent servir de *mesa* la taula de son pare, posá sobre ella una capella d' argila, ab una Verge de guix, rodejada de vistoses flors boscanes cullides expresament per les rialleres fondalades de Folgaroles. De cera per illuminar l' improvisat oratori no 'n tenia, ni tampoch diners per comprarne, pero l' amor que es ingeniós, sobre tot quan fá bategar un cor poétich y genial com el de 'n Cinto, aviat va trobar una solució al conflicte. En lloch de anarsen al hostal, com feya son germá en Miquel, en Cinto, junt ab quatre ó cinch amichs, recullía els petits trossos de cera que la minyona del Sr. Rector llensava els dissaptes al escombrar l' iglesia, y ab un gresol d' aquells llums de ferro que per les cases de pagés allavors tant s' estilavan. la fonia y fentla passar varies vegades per un capdell de cotó, feya candeles de la mida que exigian les dimensions de la capella. Els diumenges del mes de Maig, á la tarde, nos reuniam á casa seva,

y tancades les obertures, á la claror d'aquelles candeles *extra*, comensava el mes de Maria. Volia en Cinto que'l Mes de Maig de can Pep de Torrents se fés ab tota solempnitat, y després del Sant Rosari volgué que hi hagués *sermó*, que feyem un dia cada hu, comensant éll el torn. S'habilitá per *trona* un barril buyt cobert ab un cobretaule d'indiana que nos dexá la seva Mare, que 's cuydá també de fer un roquet y una estola que de lluny se semblava ab la del Sr. Rector. El *sermó* consistía en explicar un exemple, un favor alcansat per mediació de la Verge Santíssima, y acabava la funció ab el cant de alguna lletreta composta per en Cinto y cantada per tots sens esperar que cap compositor la posés en solfa. Les dos primeres lletretes, escrites expresament per aquet Mes de Maig tan especial, son les que, ab lleugeres modificacions, estan insertades en les planes 104 y 77 de les "Flors de Maria". Els pares de M. Cinto assistían també á la funció, y per cert que hi estavan devotament agenollats, ell ab la barretina al muscle y ella ab la tradicional caputxa, com si fos una funció de la Parroquia,

J. T. DE FOLGAROLAS.

(*Seguirá*)

LO CANT DE L' ERMITA

Lema: Jorns de gloria.

*Jo sô l' antiga hermita venerada ;
Jo so 'l monument inclyt de la patria
Per los guerrers de un dia aquí aixecat.
Jo sô lo testimoni de grandesa ;
A dins mon si jo hi guardo de ma terra
De gloria 'ls jorns ; deixaumels donchs cantar.*

*Deixau que avuy recordi 'l que un jorn forem ;
Privau, si aixi ho voleu, que a mi s' acostin
Los pochos que servan ganas de pregar.
Me ¡ay! no os oposeu a que jo llansi*

*Per los amples espays cants d' anyorança,
Gemechs del cor per tant temps ofegats.*

*La fe pura lo mon tot omplenava;
Leshores per vilatjes y montanyas
Lo nom de Deu per tots era sagrat
Leshors per cada gesta, l' amor patri
Alçava en lloch vistós de l' encontrada
Granitich testimoni á les edats.*

*Y aquí al bell capdemunt d' aqueixa penya
Ahont tant sols hi arriban las aucellas,
Uns héroes de ma patria 'm van posar.
Ma testa enorgullida al espay llenso,
Y des ensà del jorn de ma naixensa
May mes lo mon me l' ha vista acotar.*

*Los núvols han sigut mas embolcallas;
Los cims que 'm cerclan ma única companya;
Lo blau immens del cel mon element.
Y'ls núvols y 'ls cimalls y eix blau que encanta
Ab mi han presenciat de nostre patria,
Los jorns de gloria y los del sufriment.*

*Y tots varem callar quan Catalunya
Omplia ab lo seu nom de una en una
Las vilas y nacions del mon enter.
Que 'ls nostres cants haurian 'set engrunas
Llensadas a la mar de las canturias
A honor del poble gran dels Berenguers.*

*Leshores aci dalt ens arribavan
De temps en temps per l' ayre trasportadas
Las veus triomfants del poble catalá.
Y á vollas en piadós pelegrinatje,
Venian los guerrers pera donarne
Mercés a Deu pels èxits alcançats.*

*Després va passar temps y s' escursaren
Visitas y cantars; á las montanyas
No arribaren ja mes remors de gotg.
A mon entorn regná prompte la calma*

*Terrible de la mort, y 'ls anys passaren
Deixant arreu tant sols signes de dol.*

*Los jorns de benhauransa s' esfullaren;
No hi eran ja aquells héroes llegendaris
Que a nostra terra habian feta gran.
Perderen poch á poch los grans patricis
Y aquell poble temut perquè era invicte,
Deixá de se 'l primé entre els seus germans.*

*Y aná cayent, cayent, la nostre patria;
S' aná esborrant del mon la seva fama
Per caurer al poch temps en el no res.
Ben prest de Catalunya no 'n restava
Ni tan sisquera el uom, que un' altre rassa
Volia esclavisarla y que 'l perdés.*

*Y aquell antich terror quina nissaga
Al mon pasmava un jorn per tot deixantne
Ab lletras d' or lo seu recort gravat,
Restá molts anys sufrint forta febrada,
Endogallat als peus d' una bagassa
Que ab sos trofeus de gloria 's volgué ornar.*

*Mes ¡ah! no ho va lográ no que ho semblava
Haber finat la terra catalana;
Pro el poble que a Deu ayma, no mor may,
Y al cor de Catalunya hi restá encare
Colgada una guspira de la flama
Que un dia a l' Univers pugui abrusar.*

*Guspira que encenentse altra vegada,
L' inmensa flamarada que arrebassa
Las miasmas de la mort, tornarà a ser,
Ja veig a l' horitzó cendras enlayre;
S' ovira ja 'l caliu del amor patri
Al bes del vent del Nort ab rabia encés.*

*Y va corrent el foch tota la plana;
Bentost arrivará fins las montanyas
Y destrompassará l' Ebre rialler.
Oh ¡Deu! si are bufés la tramontana;*

*Quin goitg per lo meu cor si aqueixas flames
Cremessin als tirans del meu terrer.*

*Leshores be ho serias altre volta
Aquella nació antiga y magestuosa
Que tots los pobles varen respectar.
Les hores re 'm faria enderrocarme;
Hauria vist per fi reconquistadas
Las nostres veneradas llibertats.*

.
.
.

JOAQUIM FONT I FARGAS.

DE POESIA CATALANA

II

F. CASAS Y AMIGÓ

Els mestres d' en Casas y Amigó foren: l' honorable patriarca de la literatura catalana Don Marian Aguiló, y 'l príncep de la poesia Mossèn Jacinto Verdaguer, tots dos passats á mellor vida, com realment n' eran mereixedors per sas grans virtuts damunt de son talent admirable. No cal dir ab quina sahó aná creixent aquell ingeni encarnat en l' ànima y en el cor d' un jovincel de vint anys. Al fort de sa vocació literaria, com la majoria dels d' aytal temperament, l' aclaparà una malaltia de caràcter nerviós, privantli 'l metje tota mena d' estudi y trevall intel·lectual, y aixó l' abismá á una profunda melangia concentrantse aquella déu de sentiment que d' una forma ó altre debia esclatar com clarament ho deixà entreveure en una carta íntima escrita á un seu parent y amich.

...“Jo, mon car amich, bé sé prou que no so poeta, més ab tot y aixó cada dia creix lo meu sentiment y guanya en proporcions lo que pert en intensitat y medis de manifestarse. Quan no càpiga dintre del meu cor, ja que no hauré pogut vessar-lo sobre cap composició literaria, lo vessaré

sobre 'ls camps, sobre la mar, sobre la creació universal, y tal vegada sos misteriosos perfums engendrin en ma soletat una segona primavera.

No tinch esperança, es veritat, mes animat d' una inclinació invencible vull poetisar mon desconsol fins á la fi dels meus dias. Jo may deixaré de extassiarme en la contemplació de las flors y de las estrellas; jo may deixaré d' esplayar lo meu esperit en la resplandor del sol, en la claretat de la lluna, en lo brilleig dels astres, en eixa llum misteriosa, vaga é indefinible que l' immensitat omplena; jo may deixaré de sentir, d' estimar, de desferme en efectes de tendresa, y encar que no escriga poesias, ni 'm valga de la paraula pera expressar als homes los meus sentiments, las meas inspiracions y las meas ideas, un perpétuo cantar s' exalará del meu ésser y 'l podrán entendre las criaturas totas del Univers, quan desde una vall solitaria de la terra puje envers el Criador entre 'ls cants dels aucells, los perfums de las flors y 'l oretjos sempre purs de la matinada“.

¡Quin perfum exala aquesta carta sentidíssima! en ella totseguit s' hi descubreix la fibra d' un veritable poeta y poeta de grans y altíssims ideals que per misericordia de Deu pogué enfilear en hermosíssims versos que, una época de mellora l' hi deixá revelar als vivents assedegats de purs idealismes. Mercés á n' aquesta reacció de son temperament malaltís, llegá á las lletras patrias, aquell “Hivern“ y aquella “Poncella d' amor“ que no te pariona en son género, y curullas del *quid* diví que atráu y magnetisa en efluvís celestials als assedegats de bellesa infinita. En la fibra patriòtica, més també evalorada ab aqueix especial segell de una ánima fidelíssima en els designis del Creador, concebí composicions d' una maravellosa atracció, y entre aquestas vegis si no mereix un lloch distingit “La Llengua catalana“, “La Masia“ y “L' onze de Septiembre de 1714“, no desdiguent per çó del carácter assenyalat la titulada “L' Escó“, que, pariona de “La Masia“ evoca y 's plany de la perdua de sanas costums, las que informan l' esperit de la nostra raça malejada per l' influencia d' ayres forasters que ho corgelan tot lo que té carácter genuinament catalá. Aquestas dugas notas com á sentiments humanitaris atanyen al ordre individual venint á ésser ab altres de no menys vola-

da vers compendis de vida patriarcal, sintetisada per sobre de tot en "La Missa primera" cuadro plé de llum, vida y sentiment.

Y are per aquells que abstrets de tot lo de la terra, cercan els raigs de llum devallat de la regió celestial, en la lira d' en Casas hi trovarán la corda mística purificada de tot baf mondanal constituhint algunas planas d' oracions bellíssimas exaladas per un cor creyent y que en sas desventuras y falconadas l' hi brollavan de la dèu ahont s' abeurava son esperit que en rés de la terra esperava, y quan son cos que del baf d' ella procurava tràurel sempre, no pogué extendre mes la volada aclapara per la terrible malaltia que l' atuhia y hagué d' ajocarse per sempre més, escrigué aquestos cinch versos que restan en la memoria de tothom:

Malaltís, la terra 'm crida,
y aixeco la vista al Cel;
se que l' arbre de la vida
allá dalt trau la florida
quan aquí 's consum l' arrel.

Veritablement aixó ve á ser el complement de la existencia d' un poeta, d' un verdader poeta que be ho fou, com pocs n' hi ha hagut, l' angelical Casas y Amigó.

ANTON BUSQUETS Y PUNSET.

LO ROSSINYOL DE FOLGAROLAS (*)

*Al bosch de Folgarolas
cantava un rossinyol,
filava sas passadas
ab sa filosa d' or.*

*Lo cel se 'n agradava
d' oirlo tan aprop;
la terra li glatia
la mel de sas cansons.*

*Del bosch de Folgarolas
be 'l veyá 'l gabió;
vingut á Barcelona
com l' anyorava 'l bosch!*

*De tant en tant, fuginhi,
se li aixamplava 'l cor,
sagnantli de feridas
rebudas de per tot.*

(*) Aquesta poesia va ser escrita am motiu de celebrar-se una vetllada en honor de Mn. Cinçó.

Com més se 'l corferia
alsava més el vol;
com més se 'l corferia
cantava ab més amor...

Aucell de Folgarolas
pla be riuten del mon,
y enlayra ta volada
si tens un cel al cor.

A. BORI Y FONTESTA.

L' ART A GIRONA

El dia primer de Novembre com es consuetut en aquesta Ciutat va celebrarse el certam de la Associació Literaria.

L' acte resultá migrat i de molt poca trascendencia per les lletres i forsa perjudicial pel bon gust i la poesia. Al sortir, totom deia lo matex: axó s' acaba, i efectivament la *respectable* entitat havia fet l' últim esfors de flaqueza i com a n-en Napoleón III en la batalla de Sedan, sota la capa de coloret que s' havia posat per enganyar i enganyarse se li transparentava el color de la agonía; una agonía teatral, pomposa d' un èroe que parla, acusa, i llenca malediccions contra el que creu que li ha causat la mort.

I ben mirat de tot n' ha tingut la culpa el catalanisme, segons el secretari del jurat (?) que ho era n' Esteve Adroher. Ell no ho digué, però ho dexá entendre en unes hàbils paraules i en uns paràgrafs molt retumbants plens d' imatjes noves. L' associació era *un arbol frondoso que habia dado ópimos frutos* que tenia *raices profundas*, i parlá també d' *exclusivismos*, d' un *monstruo horrible* que se llama *guerra*, d' una *España feliz é independiente como lo fué en otro tiempo* i fins digué que la *Patria* era *vuestro corazón y vuestra alma* (i el ventrell senyor secretari? el ventrell no es la patria, la gran patria del centralisme, la mes tirànica, la mes *déspota* i la que fa fer moltes coses).

Sigui com vulgi l' Associació está ben morta, no vulgueu saber perque (la causa dexemla) tot mor en la terra, tot te fi en aquest mon, i a la literaria li ha arribat l' hora; era una cosa vella, gastada, sense forsa vital; havia complert sa misió i estava seca, corcada, pudrida per dintre, un arbre corcat (uso l' imatge del senyor Secretari) cal carbonarlo i doncs no mes servex per a donar hostatje als banyarricarts i altres insectes perjudicials, i de besties d' aquesta mena (Literariament parlant) se ni enquivien forses en el sí de la associació.

Als morts axis, que moren per sa saó, no cal plorarlos; al costat dels arbres caiguts no podem pas entretenirnos en mirar sa alsària ni l' ufana que antiguament tingueren sino plantarhi tot seguit un plansó tendre, de bona rassa, que 'l substituexi. L' eterna renovació de les coses no es pas innecesaria.

Els fruits que podia donar la *literaria* haurien sigut de lo mes llas-

timós qu' en el mon es pot veure; jo no he vist pàs res que ho fos tan com l' ultim acte celebrat per l' inútil societat.

El president del jurat no hi era, ni els altres individus tampoc, jo no se si per modestia o per no autorisar am sa presencia la crítica que de les composicions premiades feu el Secretari: crítica que demostra fins a ont arriba la pobresa de criteri i el mancament de conexements en materias del art de la ploma. Aquelles dos paraules, a tall de telegrama, que devant de cada composició havia escrit el secretari per ferne la critica, eren el testimoni mes gran de l' impotencia, i la negació absoluta d' autoritat en el assumpto. Aquells sillons magestuosament buits representaven perfectament el jurat; plens haurien fet mes patxoca pero haurien servit de la mateixa manera.

Perquè citar eczemples? Quan un jurat premia una cosa i eczigex qu' es retoqui, o lo que ve á esser semblant qu' es torni a fer, o 's burla del autor ó demostra que no sab lo qu' es pesca; i si després es concedeixen accèssits sols per veureshi en el trevall *felices disposiciones*, la cosa no te aturadó i els matexos es fant la sentència.

Amb axó n' hi ha prou; pro si donem una ullada a les composicions premiades, trovarém que gairabé totes les llegides eren de lo mes ranci; sense un pesament nou, ni una nota fresca, encarcarades, mortes avants de nexer, perque eren fetes a moltes lleugues lluny de la inspiració.

La guanyadora del premi de la Regent era un rómanso vulgar, no estem ben segurs de si estava escrit en castellá, (en catalá n' ho era) llargarut, ple de repeticions (cuatre vegades *cuarenta caballeros*, total 160) i de versos llarcs. Hi havia *plantas y rebaños para calmar el hambre* i feia dir a un personatge molt decidit que parlava sovint que *sobravan hembras* i que *le enviassen á la condesa*. I ancara no se si aquesta era la més dolenta (oi Sr. Banquells?), ni havia un altre que parlava molt dels astres i deia que *si 'ls hi mancava la llum* (del sol) *uns amb altres s' engrunarien* (igual que besties inquietes i esbojerrades recloses en un cuarto fosc), comparava el Sol amb una *baldufa* per ferho rimar am *bufa* i volguent fer un poema al gran astre demostrava qu' ell, (l' autor), no tenia cap noció de astronomia ni tan sols de geografia física, i el jurat, premiant axò es feia responsable d' aitals disbarats, de lo que en resulta... lo que vostés vulgin, pero no pas un conjunt de gent mitjanament il·lustrada.

No tan dolenta com aquestes dos, pero també d' una vulgaritat esclafadora, fou la poesia (?) que guanyá el premi ofert pel "Casino Giro-ní", que parlava de modernisme (tema imposat per aquells bons senyors, que am sa mirada d' àliga han vist tot seguit la ridiculesa del art modern). En ella si veia el mancaments d' ideial, la tasca faxuga d' un poeta mol poc poeta que travalla per amoblar la casa, retorsant el magí per complaure als oferidors del premi i emportarsen un objecte d' art que val unes quantes peles. De lo demès que va llegirse, sense estar gaire per sobre de lo esmentat, no feia tan fastic pro no passava de mitjá a punt d' esquillarse a lo dolent. Em de fer constar que els accèssits eren forsa mes acceptables que 'ls premis.

No 's pot afigurar ningú la penosa impressió que va causar-nos la paròdia de festa literaria del primer de Novembre. Entre la serietat acadèmica que imperava en la sala del teatre, en algun lloc se sentia la rialla esquerdada i mofeta del ridícul mentres en un altre indret la poesia plorava a llàgrima viva, marcides les flors de sa corona i fluxes les cordes del arpa, abatuda, mirant amb odi tota aquella gent ipòcrita que deian, que l'adoraven pero quines caricies eren sols pesics i mossegades. Els que més l'estimaven la feian servir d'escusa per lluir el vestit negre i ensenyar al públic sos fronts espaiosos i ses closques de sabi plenes de foscor i ensopiment. Cap d'ells habia plorat anyorant-la ni tremolat d'emoció al sentir-la aprop, el que més, li havia servit de passatems en els ratos de gaubansa després d'enllestida la feina de cada dia.

I aquella colla de personatjes am l'encarcament oficinesc, que oficiaban de sacerdots de l'art, i aquella altre colla que 'ls hi rendien homenatge fiandelshi els fills esgerrats de ses infecondes entranyes, perque 'ls jutjesin, ens produia un fastic i una vergonya tremenda. Pobra renaxement literari si no ve pas una creuada qu'esporgui els certàmens de gent inútil per jutjar, i d'impotens rimaires qu'envellexen viatjant d'assí i d'allá, apilonant premis com qui fa colecció de caps de cerilles, enviant els treballs carbesejats d'un lloc á l'altre, am la paciència d'un Jop que s'entosudís en fer passar una moneda falsa.

Quantes d'aquestes n'han passades aqui, aqui, que hi havia tant afany de desembrarse de premis qu'es florien.

Per fortuna, estem convenuts que *alló* esta mort; els barrets de copa, les creus, els titols acadèmics i el brillo oficial han sepultat a la "Literaria" com matarán l'art arreu qu'es fiquin. El mot final dexa veure ben cla que ni humor de dar les gracies hi havia. Aquell *se levanta la sesión* era de lo mes desencoratjador que s'hagi vist. Vaja poetes (?) trempeu la lira, féu acopi de són mirant la lluna, rumieu i malmeneuse el paidor fumant am pipa perque després de tot vos despatxin com a qualsevol regidor o diputat ple d'influencia i de prosa.

La veritat que allí hi havia ulleres, levites i barbes respectables qu'es merexien algune cosa més, i ho esperaven.

—En el nombre prócsim parlaré del "Círculo artístico" y d'uns quadrets d'en Teixidor.—P. B.

ESPIGOLANT. -- CRÓNICA

Donades les tendENCIES am que fa temps tan malament està encarrilada la revista *Juventut*, ens veiem precisats a retirar-li 'l cambi. Encare que ja estem curats d'espants, no volem en nostra redacció res que fassi gala d'impietat ni d'immoralitat que son les notes am que 'l desgraciat setmanari 's va carecterizant de die en die, al quin haurien de

desterrar de sa casa tots els que 's tenen per verdaders catòlics quins ideals no poden en cap manera estar ben avinguts, amb els *super-racionalistes* de *Joventut*.

Supliquem als subscriptors de fora província que 's servixin enviar l'import de la subscripció de VIDA, ò que, en cas de no volguer nostra revista retornin el nombre a sa procedencia.

Ah! no fassin com un que va retornarnos el nombre i va canviarli la faixa posant per tot sobrescrit les següents paraules: *Vuelva á su procedencia*. I es clar, ell deu estar tot estranyat de que, després d'haber retornat el periòdic, encara continui rebent-lo.

Nosaltres fem com els militars que avui son a un puesto i demà ja no hi son. Així és que no estranyi ningú si hem traslladat la redacció i administració al CARRER DE STA. CLARA, NÚM. 4, 3.er 2.ª aont desde 'l present nombre deu dirigir-se tota la correspondencia ja administrativa, ja de redacció. Es que ara viurem al altre costat del riu Onyar i

“en *aquella* apartada orilla,
la luna màs pura brilla
i se respira mejor.”

Al metex temps demanem a la premsa local que 's servixi dirigir sa correspondencia en aquet nou local ont definitivament queda instituida la redacció de nostra revista.

Hem rebut un eczemplar de la crida que 'l senyor Bisbe de Perpinyá ha dirigit al clero i fidels de la seva diocesis participantlos la compra de l'església abacial de Snt. Martí de Canigó i demanant socós als catalans d'una vessant i altre del Pirineu per a reconstruir aquell model eczemplar: de l'arquitectura romànica-bisantina.

Inspirat amb un zel verdader de Fe i amor patri, S. E. Ilma., ha dexasat en sa carta pastoral un ben acabat reclam, que, a no duptar, ha tingut entussiasta acullida per tots els aimans de les glories catalanes.

S'han celebrat els Jocs Florals que van ser sospesos á Barcelona, a Sant Martí de Canigó am motiu de celebrars-hi la ermosa festa qu' qu' hi ha tingut lloc fa pocs dies.

La *flor natural* fou de Mossèn Costa i Llobera de Mallorca, guanyant ademés premis nostre coloborador el jove poeta en Josep Carner al qui felicitem per aquex nou triomf.

En el nombre vinent donarem a conèixer nostres impresions sobre l'aplec de poesies de l'inmortal Verdager “La Mellor corona” qu' ha publicat en Viada i Lluch i en Busquets i Punset. En ell es pot ovirar la personalitat del poeta bax diferents aspectes. Entretant agraim el regal que de la obra s' ha fet a nostra redacció.

El dia primer de Novembre comensá a publicarse en aquesta Ciutat el periodic *Gaceta de Turistas* dirigit per D. Emili Serrano Casanovas

i siguentne redactors els il·lustrats escriptors Sres. Enseñat i Carrera. Dit periòdic que fins ara es publicava a París, conta ja 14 anys d'ecsistencia i está destinat a donar a conexre tota mena d'aigues minerals espanyoles i estrangeres am lo que queda demostrat la seva importancia.

Li desitjem mols anys de vida, molta prosperitat i li oferim el nostre lleal apoio.

REVISTA DE REVISTES.

El Montanyench.—Ha visitat nostre redacció el nombre dedicat a la diada d'els Morts ocupant la primera plana del periòdic una bonica poesia del malograt poeta mossèn Jacinto Verdaguer. Publica el retrato d'en Joaquim Vayreda (q. a. c. s.) degut al cèlebre artista senyor Blay i diferents treballs en prosa i en vers, sobressortint entre aquests, una ben treballada poesia d'en Sans i Bori, i algun escrit... molt inconscient.

—*La Veu del Montserrat.*—El nombre passat es del tot important i curiós pel seu contingut. El Rnt. Joan Avinyó fa una crítica de l'Emili Zola de qui diu qu'era "un gran talent, una forsa de la literatura moderna d'una potensa real indiscutible, més d'un geni acanallat, vil, groller i repugnant."

Els qu' hagin llegit aquesta ben trovada i completa crítica del reverent Avinyó i la cotegin amb els elogis qu' han dedicat a n' en Zola els *super-ollas de Joventut* segurament no 'ls sorprendrà la diferencia de criteri respecte a aquets últims, sobre tot si tenen en compte l'esperit realista i *avensat* que tant els caracteriza.

¡ De tot hi ha en la vinya del Senyor!—J. A. G.

—*Catalunya Nova*, número únic i ecstraordinari dedicat a Mossèn Jacinto Verdaguer.

Hermosament textit am treballs de notables autors aquet nombre ve a ser com una sempreviva dedicada a la memoria del malaguanyat Geni Català. Una poesia, no obstant, trovem que desdiu de les altres i es justament la del notabilíssim i delicat poeta Apeles Mestres, que volent-la endressar a Mossèn Cinto ha ficat ben be, com vulgarment és diu, els peus a la galleda Allò de que *si eczistís per etzar, aquell jardí florit...* no li haguera pas caigut gaire a l'ull a Mossèn Verdaguer, que segurament li haguera fet esborrar el *si* el *per* i l' *etzar* i tot, i en lloc d' *eczistir* s' haguera estimat més *eczisteix*.

BIBLIOGRAFIA —Nostre apreciat amic, Mossèn Josep Simón i Jubany, ens ha remès un xamós tomet de poesies catalanes originals que duen per títol: *Floretes pera la Verge*, que si be no 's distingexen per sa elevada inspiració, ni per la delicadesa de sentiment; son en cambi algunes d'elles fluides, i dignes totes de elogi per la bona intenció del autor i pel seu objecte que no pot menys de ferse 'ns simpàtic, ja que, com indica 'l títol del follet, van endressades a la Sobirana Verge, prototipo de la bellesa creada i font de la inspiració.

Remerciem al autor la deferencia de que 'ns ha fet objecte.—A. V.